

Analys av Svebios förslag om ett reformerat elcertifikatsystemet

Sammanfattning

Svensk Vindenergi kan inte ställa sig bakom Svebios förslag i sin helhet eftersom förslaget skulle gynna biokraften och vattenkraften på bekostnad av vindkraften och solkraften. Det är viktigt att hitta ett sätt att möjliggöra tillräckligt med effekt i systemet alla timmar året runt. Vi är dock tveksamma till om detta bäst hanteras av ett elcertifikatsystem. Inte minst utifrån att det kan få oönskade och oöverblickbara effekter på nu varande elcertifikatmarknad och kan minska incitamenten för övriga aktörer att också bidra till hantering av effektfrågan.

Om syftet är att säkerställa att tillräckligt mycket med elproduktion som producerar bäst när behovet är som störst behöver man göra en helhetsanalys för att förstå hur en framtida produktionsmix skulle kunna se ut, detta framför att modifiera nuvarande system så pass mycket att teknikneutraliteten helt upphävs. Om elcertifikatsystemet ska modifieras enligt Svebios förslag ser vi ett stort behov av att förslaget föregås av en ambitiös konsekvensanalys för marknadens alla aktörer innan beslut fattas av Energikommissionen.

Vår tolkning av Svebios förslag

Svebios förslag är i huvuddrag:

- 1) Producenter av elcertifikat får endast certifikat under vintermånaderna december till och med mars.
- 2) Olika kraftslag får olika stor mängd elcertifikat i förhållande till producerad MWh, utifrån deras förmåga att leverera effekt till systemet.

Analys

- Enligt Svebios förslag ska kraftslag som producerar mest el vintertid ges en fördel inom systemet. Då alla kraftslag utom solkraften har ett årligt produktionsmönster som innebär att mest produktion sker under vintermånaderna skulle förslaget få störst konsekvenser för solkraften som skulle få svårt att konkurrera redan utifrån denna premis. Studerar man t.ex. de två senaste årens vattenkraftsproduktion skedde 30 procent av den totala årsproduktionen under de fyra vintermånaderna. Motsvarande siffra för vindkraften var 42 procent, biokraften 43 procent och sol 9 procent. Utifrån denna premis skulle vindkraften och biokraften gynnas något över vattenkraften och alltså i ännu högre utsträckning gentemot solkraften.
- Svebios andra premis innebär att kraftslagen skulle få olika stor mängd elcertifikat i förhållande till producerad MWh, utifrån deras förmåga att leverera effekt till systemet - närmare bestämt utifrån deras effektvärden.
- Summerar man de båda premisserna står det klart att biokraften skulle gynnas mest av förslaget, följt av vattenkraften, vindkraften och solkraften. Solkraften skulle i praktiken helt exkluderas i ett sådant system och även om vindkraften numera tillhör ett av de allra billigaste kraftslagen skulle det i första hand vara biokraften som byggdes ut i ett sådant system, då det finns tydliga begränsningar i hur mycket den småskaliga vattenkraften kan byggas ut.

- Svebios förslag skulle innebära en form av effektmarknad inom elcertifikatsystemet som bland annat skulle exkludera befintliga storskaliga vattenkraftsanläggningar. Varför ska inte sådana anläggningar belönas lika mycket som biokraftanläggningar eller småskaliga vattenkraftsanläggningar, när de kan bidra med ännu mer effekt till systemet?
- Möjligtvis skulle Svensk Vindenergi rent idémässigt kunna stödja första premissen (tillsammans med vårt egna förslag) men inte den andra premissen, av förklarliga skäl. Att endast modifiera systemet utifrån första premissen skulle i praktiken motsvara samma system i dag bortsett ifrån solkraften, fast med färre certifikat som tilldelas under året.
- Förslaget tar heller ingen hänsyn till när i tiden investeringarna görs. Därmed saknas mekanism för att hantera teknikrisken, till skillnad mot Svensk Vindenergis förbättringsförslag vad gäller elcertifikatsystemet. Tidigare investeringar, som görs i början av 2020, missgynnas framför senare investeringar.
- Givet ändringarna i tilldelning kan det behöva skapas ett separat system från dagens eftersom de olika certifikaten inte nödvändigtvis kan handlas på samma marknad. Därmed tappar man en del synergieffekter inklusive likviditet på marknaden.
- Överlag ser vi svårigheter med att förstå prisbildning i ett sådant system givet begränsningen till vintertid och viktningen genom effektvärden.
- En annan aspekt är hur man ska hantera teknikutveckling med hänsyn till t.ex. fler fullasttimmar. Ska man göra en årlig översyn av effektvärdena?
- Om syftet med modifieringarna är att säkerställa att tillräckligt mycket biokraft eller byggs ut i förhållande till vindkraften behöver man analysera alla möjliga vägar att uppnå detta, innan man tar sig an krångliga modifieringar med oöverblickbara konsekvenser för elcertifikatmarknaden och dessa aktörer.
- Om elcertifikatsystemet ska modifieras enligt Svebios förslag ser vi ett stort behov av att förslaget föregås av en ambitiös konsekvensanalys för marknads alla aktörer innan beslut fattas av Energikommisionen, inklusive en analys av införandet av en kapacitetsmarknad som det motsvarar.